

Enteriőr-fotó - Rippl- Rónai József tervezte hímzett paraván a tiszadobi Andrassy-kastély ebédlőjében

Adattár - Fényképgyűjtemény

Leltári szám:	FLT 4599
Készítés ideje:	1912
Készítés helye:	Tiszadob
Anyag:	fotópapír
Technika:	fekete-fehér fotó
Méret:	magasság: 23 cm szélesség: 29 cm

Az Andrassy-ebédlő selyemhímzésű, nagyméretű vörös virágokkal díszített paravánja a felszolgálás munkáját volt hivatott eltakarni a második világháború után nyoma veszett.

Az ebédlőben számos további hímzett tárgy kapott helyet: a kandalló fölött a *Vörösruhás nő* című hímzett kárpit, az ajtó fölött pedig hímzett szupraport helyezkedett el, míg az egyik ajtót hímzett ajtófüggöny váltotta ki. A falburkolatot szintén hímzett fríz koronázta, 30 méter hosszban. Az élénk színű, stilizált virágokkal díszített fríz feltehetően Rippl-Rónai felesége, Lazarine Baudrion hímzete. A fríz egy részletének fotóját ld.: *Magyar Iparművészet*, 1912, 60. kép (ld. [itt](#)).

Rippl-Rónai József 1897-ben kapott megbízást gróf Andrassy Tivadartól (1857-1905) a család budai, Duna-parti palotája ebédlőjének megtervezésére. (A Margit rakpart 9. sz. alatti palota 1945-ben elpusztult, ma a Francia Intézet épülete áll a helyén.) Az ekkor Párizsban élő művész által tervezett Andrassy-ebédlő az egyik első szecessziós enteriőr volt Magyarországon. Rippl-Rónai a stílus születése idején élt a francia fővárosban, s kapcsolatban állt többek között Samuel Binggel, akinek *Art Nouveau* nevű galériája az új stílus névadója lett.

Az egyszerű felépítésű, hasábokból szerkesztett, a tervező kívánsága szerint mahagóniból készített tálalószekrények központi része egy-, illetve kétajtós, melyet alul fiókok, oldalt nyitott elemek keretelnek. Igazán egyediek az ajtók nagyméretű, stilizált fákat ábrázoló fémveretei, valamint a szintén fémből készült, a felső sávokban elhelyezett „felhő-motívumok”. A központi alátámasztású, ovális asztal lábmegoldásával nyíló virágot idéz. A városi ember természetbe vágyódását fejezte ki a bútorokkal együtt tervezett, rózsatöveket ábrázoló üvegablak, a szintén rózsatövekkel díszített, hímzett ellenző, a felhőket idéző üvegmennyezet és a Vörös ruhás nő című hímzett falikárpit is. A szecesszió művészei rendkívül fontosnak tartották a belső tér teljes egységét: a berendezés és az említett alkotások mellett Rippl-Rónai tányérok és poharakat is tervezett az ebédlőbe. A bútorok kivitelezője Thék Endre volt.

Andrassy Tivadar halála után özvegye, Zichy Eleonóra grófnő (1867-1945) felszámolta a budai palotát, s 1910 körül az ebédlő teljes berendezését második férje (egyben sógora), ifj. Andrassy Gyula tiszadobi kastélyába szállíttatta. A fényképfelvétel ott készült, feltehetően 1912-ben. Az ebédlő darabjai a II. világháborút követően szétszóródtak, a falikárpit és néhány tányér, pohár kivételével elpusztultak vagy lappanganak.

Irodalom

- Szerk.: Nagy Ildikó, Bernáth Mária: *Rippl-Rónai József gyűjteményes kiállítása*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 1998. - Nr. 216. (Csenkey Éva)
- Szerk.: Györgyi Kálmán: Rippl-Rónai József. *Magyar Iparművészet XV. évfolyam*. Magyar Iparművészeti Társulat, Budapest, 1912. - 65. kép (Lázár Béla)

